

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 27 czerwca 2023 r.

WK-I.431.1.13.2023

**Pani
Mariola Kołakowska
Wójt Gminy Regimin**

**Urząd Gminy w Regiminie
ul. Adama Rzewuskiego 19
06-461 Regimin**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy Magdalena Boniewska oraz Janusz Masiak inspektorzy wojewódzcy w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 6 do 17 lutego 2023 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy w Regiminie, z siedzibą przy ul. Adama Rzewuskiego 19.

Kontrolą objęto stan realizacji zadań z zakresu administracji rządowej w przedmiocie wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 17 stycznia 2023 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 10 maja 2023 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń przekazuję Pani Wójt wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie przyjęto 337 wniosków o wydanie dowodu osobistego, wydano 318 dowodów osobistych, wpłynęły 33 zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, wydano 10 zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, przyjęto

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

1 zawiadomienie o konieczności unieważnienia dowodu osobistego, zrealizowano 1 wniosek o udostępnienie danych w trybie jednostkowym z Rejestru Dowodów Osobistych (dalej RDO) oraz 3 wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. Ponadto 2 dowody osobiste nie zostały odebrane przez wnioskodawców w okresie 2 miesięcy od dnia ich wydania.

W ww. okresie nie wydawano decyzji odmawiających wydania dowodu osobistego, decyzji stwierdzających nieważność dowodu osobistego, decyzji odmawiających udostępnienia danych w trybie jednostkowym z RDO, a także nie wydawano zaświadczeń dotyczących danych w RDO, zaświadczeń o zgłoszeniu zawieszenia certyfikatów w dowodzie osobistym oraz zaświadczeń o zgłoszeniu cofnięcia zawieszenia certyfikatów w dowodzie osobistym. W okresie kontrolowanym nie wpłynęły zgłoszenia zawieszenia certyfikatów w dowodzie osobistym oraz zgłoszenia cofnięcia zawieszenia certyfikatów w dowodzie osobistym. Nie była również brakowana dokumentacja związana z dowodami osobistymi³.

Badaniu poddano: 10 wniosków o wydanie dowodu osobistego, 5 zgłoszeń utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, 1 zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, 1 zawiadomienie o konieczności unieważnienia dowodu osobistego, 1 wniosek o udostępnienie danych jednostkowych z RDO, 3 wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi oraz 2 przypadki nieodebrania dowodów osobistych w okresie 2 miesięcy od dnia ich wydania⁴.

Poddane badaniu wnioski o wydanie dowodu osobistego złożone były przez osoby uprawnione określone w art. 25 ust. 1 i 2 ustawy o dowodach osobistych⁵, na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 2 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu⁶. Do wszystkich badanych wniosków o wydanie dowodu osobistego dołączono aktualną fotografię, o której mowa w art. 29 ustawy o dowodach osobistych, spełniającą wymagania określone w § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego.

Wydanie dowodu osobistego następowało w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, zgodnie z regulacją określoną w art. 24 ust. 4 ustawy o dowodach osobistych. Dowody osobiste

³ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Regimin z 10 lutego 2023 r. „*W okresie objętym kontrolą nie brakowano dokumentacji związanej z dowodami osobistymi*”.

⁴ Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszu ustaleń kontroli nr 2, który dołączono do akt kontroli.

⁵ Ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2022 r. poz. 671, ze zm.).

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 października 2021 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu (Dz. U. z 2021 r. poz. 1865), dalej rozporządzenie w sprawie wzoru dowodu osobistego.

odbierane były przez osoby uprawnione w Urzędzie Gminy w Regiminie, w myśl regulacji zawartej w art. 30 ust. 1 ustawy o dowodach osobistych. Na formularzach odbioru dowodu osobistego znajdowały się potwierdzenia odbioru dowodu osobistego, a w 9 przypadkach także potwierdzenia odbioru dokumentu z kodem PUK – ze wskazaniem daty odbioru oraz czytelnego podpisu osób je odbierających, zgodnie z wymogiem określonym w § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego.

Zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego były kompletne oraz złożone zostały na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego.

W poddanych kontroli sprawach udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi nastąpiło nieodpłatnie, uprawnionym podmiotom realizującym na podstawie ustaw szczególnych zadania publiczne, zgodnie z postanowieniem art. 75 ust. 3 pkt 1 oraz ust. 4 ustawy o dowodach osobistych.

Dokumentacja związana z dowodami osobistymi była przechowywana zgodnie z regulacją określoną w art. 62 ustawy o dowodach osobistych. Nieodebrane dowody osobiste w okresie 2 miesięcy od dnia ich wydania znajdowały się w kopertach dowodowych.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieterminowe unieważnienie dowodu osobistego, tj. w dniu następnym, po dniu wpływu do organu zawiadomienia o konieczności unieważnienia dowodu osobistego z powodu jego utraty⁷. Działaniem tym naruszono wymóg art. 50 ust. 3 ustawy o dowodach osobistych, zgodnie z którym „Unieważnienie dowodu osobistego następuje z dniem zgłoszenia do organu dowolnej gminy lub konsula Rzeczypospolitej Polskiej utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego przez jego posiadacza (...)”⁸.
2. Udostępnienie w 1 przypadku danych w trybie jednostkowym z RDO, na podstawie wniosku o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL oraz bez wykazania przez wnioskodawcę interesu prawnego udostępnienia danych innej osoby⁹. Pomimo wystąpienia powyższych braków, organ nie zastosował trybu

⁷ Dotyczy zawiadomienia o konieczności unieważnienia dowodu osobistego przesłanego z Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Barcelonie.

⁸ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Regimin z 17 lutego 2023 r. „Organ omyłkowo w dniu 04.11.2022 r. dokonał unieważnienia dowodu osobistego z powodu jego utraty (...)”.

⁹ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Regimin z 10 lutego 2023 r. „Organ udostępnił dane w trybie jednostkowym z RDO art. 72 ust. 1 ustawy o dowodach osobistych, ponieważ na podstawie wniosku a także rozmowy z zainteresowaną wynikało to z interesu faktycznego a nie prawnego. Wnioskodawczyni wskazała, że dane osobowe siostry (linia prosta) są potrzebne dla lekarza, aby stwierdzić zgon i wydać kartę

określonego w art. 64 § 2 k.p.a., który nakłada obowiązek wezwania wnoszącego żądanie do usunięcia braków formalnych w terminie siedmiu dni z pouczeniem, że ich nieusunięcie spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.

3. Niewydanie w 4 poddanych kontroli przypadkach zaświadczenia o utracie dowodu osobistego, osobom zgłaszającym utratę dowodu osobistego. Działaniem takim naruszono wymóg art. 47 ust. 5 ustawy o dowodach osobistych, zgodnie z którym *„Posiadaczowi dowodu osobistego, który dokonał osobistego zgłoszenia organowi gminy (...) utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, wydaje się zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego”*¹⁰.
4. Niewydzielenie w pomieszczeniu, w którym są przechowywane i jednocześnie wydawane dowody osobiste, części pomieszczenia do przechowywania dowodów osobistych, zabezpieczonej przed dostępem osób nieuprawnionych. Działaniem powyższym naruszono wymóg art. 43 ust. 2 i 3 ustawy o dokumentach publicznych¹¹, zgodnie z którym *„Pomieszczenie, w którym są przechowywane dokumenty publiczne oraz blankiety tych dokumentów, jest zamykane, a dostęp do tego pomieszczenia mają wyłącznie osoby upoważnione (...). Pomieszczenie (...), przeznaczone także do wydawania dokumentów publicznych posiada wydzieloną część, w której są przechowywane dokumenty publiczne, zabezpieczoną przed dostępem osób nieuprawnionych”*. Należy wskazać, że zgodnie z ustawą o dokumentach publicznych, dowody osobiste należą do pierwszej kategorii dokumentów publicznych.

Ponadto w wyniku kontroli ustalono, że:

- a) w 2 przypadkach we wniosku o wydanie dowodu osobistego nieprawidłowo odnotowano sposób ustalenia tożsamości i potwierdzenia danych osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, tj. na podstawie nieważnego dowodu osobistego¹². Działaniem powyższym naruszono wymóg art. 29a ust. 1 i 6 ustawy o dowodach osobistych, zgodnie

zgonu. Z zakresu żądanych danych osoba wskazała w pkt 5 wniosku dane z dowodu osobistego wraz ze zdjęciem, czego nie można uzyskać z rejestru PESEL. Ze względu na pilny charakter sprawy należało ją załatwić niezwłocznie”.

¹⁰ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Regimin z 14 lutego 2023 r. *„Każdorazowo interesant był informowany o możliwości uzyskania takiego zaświadczenia. Organ nie wydał zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, ponieważ interesant odmówił ich przyjęcia, w związku z tym nie były one generowane”*.

¹¹ Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1006).

¹² Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Regimin z 14 lutego 2023 r. *„Powodem ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego na podstawie nieważnego dokumentu, który utracił ważność było omyłkowe (...)”*.

z którym „Organ gminy potwierdza tożsamość i obywatelstwo osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego na podstawie ważnego dowodu osobistego lub ważnego dokumentu paszportowego tej osoby (...) albo danych zawartych w rejestrze PESEL oraz w Rejestrze Dowodów Osobistych, jeżeli osoba ta nie posiada tych dokumentów (...). Organ gminy we wniosku o wydanie dowodu osobistego odnotowuje sposób potwierdzenia danych”;

- b) wydano w 1 potwierdzenie odbioru dowodu osobistego oraz 1 zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, na nieobowiązującym formularzu¹³. Działaniem takim naruszono wymogi określone we wzorze formularza stanowiącego załącznik nr 3 oraz 6 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego¹⁴;
- c) w 5 przypadkach we wniosku o wydanie dowodu osobistego, w miejscu adnotacji urzędowej przeznaczonej na nazwę, serię i numer dokumentu tożsamości danych rodzica, opiekuna lub kuratora, składającego wniosek o dowód w imieniu dziecka lub podopiecznego, wpisano serię i numer dowodu osobistego, pełnoletniego wnioskodawcy ubiegającego się o wydanie dowodu osobistego¹⁵;
- d) we wszystkich poddanych kontroli przypadkach nie wydano wnioskodawcom potwierdzenia złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego¹⁶. Działaniem takim naruszono wymóg art. 29d ustawy o dowodach osobistych, zgodnie z którym „Organ gminy wydaje wnioskodawcy potwierdzenie złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego”;
- e) w 1 przypadku we wniosku o wydanie dowodu osobistego nie udokumentowano obecności dziecka, nieposiadającego zdolności do czynności prawnych, w momencie składania wniosku o wydanie dziecku pierwszego dowodu osobistego przez osobę do tego uprawnioną, tj. rodzica;

¹³ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Regimin z 14 lutego 2023 r. „Organ wydał potwierdzenie odbioru dowodu osobistego wygenerowanego z Aplikacji Źródło, które na dzień wydania było dostępne”.

¹⁴ Rozporządzenie weszło w życie 7 listopada 2021 r., zgodnie z komunikatem Ministra Cyfryzacji z dnia 30 września 2021 r. w sprawie określenia terminu wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających wydawanie dowodu osobistego zawierającego odciski palców (Dz. U. z 2021 r. poz. 1817), wydanym na podstawie art. 3a ustawy z dnia 14 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021 poz. 1000 i 1393).

¹⁵ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Regimin z 14 lutego 2023 r. „Numer dokumentu stanowiącego potwierdzenie tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, w miejscu do tego nie przeznaczonym został wpisany omyłkowo”.

¹⁶ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Regimin z 14 lutego 2023 r. „W poddanych kontroli sprawach organ nie wydał wnioskodawcom potwierdzenia złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego, jednakże każdorazowo interesant był informowany o możliwości uzyskania potwierdzenia. Powodem nie wydania potwierdzenia było przeoczenie”.

- f) w 1 przypadku we wniosku o wydanie dowodu osobistego, w miejscu przeznaczonym na adnotacje urzędowe, nie udokumentowano danych osoby składającej wniosek o wydanie pierwszego dowodu osobistego dziecka, tj. rodzica;
- g) w 4 przypadkach w formularzu odbioru dowodu osobistego, nie zamieszczono informacji o anulowaniu lub anulowaniu i zwrocie dotychczas posiadanego dowodu osobistego¹⁷;
- h) w 1 przypadku w formularzu odbioru dowodu osobistego w miejscu przeznaczonym na podpis posiadacza wydanego dowodu osobistego, podpisał się rodzic będący wnioskodawcą¹⁸;
- i) w nagłówkach wszystkich poddanych kontroli pism stanowiących odpowiedzi na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, zamieszczono oznaczenie jednostki organizacyjnej „Urząd Gminy w Regiminie”, zamiast oznaczenia organu udzielającego odpowiedzi, tj. Wójta Gminy Regimin¹⁹. Należy wskazać, że zgodnie z art. 75 ust. 1 ustawy o dowodach osobistych dokumentację związaną z dowodami osobistymi udostępniają organy gmin;
- j) w przypadku wszystkich poddanych kontroli odpowiedzi na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi nie wskazano podstawy prawnej udostępnienia dokumentacji²⁰. Podkreślić należy, że zgodnie z art. 6 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa. Dlatego też podstawa prawna udostępnienia dokumentacji przez organ, powinna być przywoływana w sporządzanych odpowiedziach na wnioski.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadań w przedmiocie wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

¹⁷ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Regimin z 14 lutego 2023 r. „Na formularzach odbioru dowodu osobistego przeoczono adnotację o anulowaniu lub anulowaniu i zwrocie dowodu osobistego (...)”.

¹⁸ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Regimin z 14 lutego 2023 r. „Podpis wnioskodawcy na formularzu odbioru dowodu osobistego został złożony omyłkowo w miejscu przeznaczonym na podpis posiadacza wydanego dowodu”.

¹⁹ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Regimin z 10 lutego 2023 r. „W miejscu nagłówkowym odpowiedzi na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodem osobistym poddanych kontroli omyłkowo zamieszczono pieczęć Urzędu Gminy Regimin, (...)”.

²⁰ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Regimin z 10 lutego 2023 r. „W pismach stanowiących odpowiedzi na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi przez przeoczenie nie zamieszczono podstawy prawnej. Udostępnienie wynikało ze złożonego wniosku opatrzonego w podstawę prawną”.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią Wójt do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Terminowego unieważnienia dowodów osobistych, tj. z dniem zgłoszenia zawiadomienia o konieczności unieważnienia dowodu osobistego z powodu jego utraty, zgodnie z treścią art. 50 ust. 3 ustawy o dowodach osobistych.
2. Udostępniania danych w trybie jednostkowym z RDO, na podstawie właściwych wniosków, a w przypadku niewskazania przez wnioskodawcę interesu prawnego w uzyskaniu danych innej osoby – stosowania trybu określonego w art. 64 § 2 k.p.a.
3. Wydawania z urzędu zaświadczeń o utracie dowodu osobistego, osobom zgłaszającym utratę dowodu osobistego, zgodnie w wymogiem art. 47 ust. 5 ustawy o dowodach osobistych.
4. Wydzielenia w pomieszczeniu, w którym są przechowywane i jednocześnie wydawane dowody osobiste, części pomieszczenia do przechowywania dowodów osobistych, zabezpieczonej przed dostępem osób nieuprawnionych.

Ponadto wskazuję na konieczność:

- a) prawidłowego ustalania i dokumentowania sposobu ustalenia tożsamości i potwierdzenia danych osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego;
- b) wydawania potwierdzenia odbioru dowodu osobistego oraz zaświadczenia o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, na obowiązującym w dniu wydania powyższych dokumentów formularzu;
- c) zaprzestania wpisywania serii i numeru dowodu osobistego, pełnoletniego wnioskodawcy ubiegającego się o wydanie dowodu osobistego, we wniosku o wydanie dowodu osobistego, w miejscu adnotacji urzędowej przeznaczonej na nazwę, serię i numer dokumentu tożsamości danych rodzica, opiekuna lub kuratora, składającego wniosek o dowód w imieniu dziecka lub podopiecznego;
- d) wydawania wnioskodawcom z urzędu – potwierdzenia złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego, zgodnie z wymogiem określonym w art. 29d ustawy o dowodach osobistych;
- e) dokumentowania obecności dziecka, nieposiadającego zdolności do czynności prawnych, w momencie składania wniosku o wydanie dziecku pierwszego dowodu osobistego przez osobę do tego uprawnioną, tj. rodzica;
- f) dokumentowania we wniosku o wydanie dowodu osobistego, danych osoby składającej wniosek o wydanie pierwszego dowodu osobistego dziecka, tj. rodzica, w miejscu przeznaczonym na adnotacje;

- g) zamieszczania w formularzu odbioru dowodu osobistego, informacji o anulowaniu lub anulowaniu i zwrocie dotychczas posiadanego dowodu osobistego;
- h) weryfikowania podpisu zamieszczonego w formularzu odbioru dowodu osobistego w miejscu przeznaczonym na podpis posiadacza wydanego dowodu osobistego, pod względem złożenia go przez osobę do tego ustawowo uprawnioną;
- i) zamieszczania w nagłówkach pism stanowiących odpowiedzi na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, oznaczenia organu udzielającego odpowiedzi;
- j) wskazywania podstawy prawnej udostępnienia dokumentacji związanej z dowodami osobistymi.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Panią Wójt na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Proszę o udzielenie powyższej informacji za pośrednictwem platformy ePUAP.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/